

DEBATTARTIKEL 2023-11-02

”Försöksdjur drabbas när regeringen skär ned”

Djurskyddet Sverige: Regeringens beslut att plötsligt dra in 3R-centrets finansiering vid Jordbruksverket kommer att få allvarliga följder både för försöks-djuren och forskningen.

Nyligen kom information från Jordbruks-verket att 39 tjänster varslas. Varslet riktas mot två delar av verksamheten; EU-stödsverksamheten och Sveriges 3R-center som arbetar med att ersätta, minska och förfinas djurförsök. Det senare är en direkt följd av regeringens beslut att plötsligt dra in centrets finansiering och kommer att få allvarliga följder både för försöks-djuren och forskningen.

Varje år används hundratusentals djur i djurförsök i Sverige. Det handlar om test av läkemedel och kemikalier i form av bland annat upprepade injektioner, operationer och provtagningar. Man genomför också beteende-försök vilket ofta innebär att djuren utsätts för stor stress. För läkemedel som kan rädda liv kan djurförsök ibland vara det enda tillgängliga sättet att testa nya mediciner, men djur har ofta visat sig vara ganska dåliga modeller för vad som sedan händer i en människo-kropp. I dag finns och utvecklas moderna, djurfria metoder, som kan ge både säkrare resultat och skona djur från lidande. 3R står för replace, reduce och refine och det är detta centret arbetar för, att säkerställa att djurförsök ersätts när det finns andra sätt och att man i de fall där djur fortfarande måste användas ser till att antalet djur begränsas samt att metoderna förfinas för att utsätta djuren för mindre lidande. Ett oerhört viktigt arbete med andra ord!

Svenska medborgare har ett starkt engagemang när det gäller djurförsök. En nyligen genomförd opinions-undersökning visar att hela 73 procent anser att det behövs ökade insatser för att skynda på processen att ersätta djurförsök med djurfria metoder.

Som medlem i EU måste Sverige följa unionens försöksdjurs-direktiv. Direktivet slår fast att djurförsök så långt som möjligt ska ersättas, minskas och förfinas och att det slutgiltiga målet är att ersätta alla försök på levande djur så snart det är vetenskapligt möjligt att göra det. Detta är inget val Sverige kan göra, utan en skyldighet som vi är förpliktade att följa.

Sveriges 3R-center spelar en central roll i att uppfylla dessa åtaganden. År 2014 beslutade riksdagen att Sverige skulle inrätta ett nationellt kompetens-centrum för 3R-frågor, och att Jordbruks-verket fick ansvaret för detta. Centret etablerades år 2017 och har sedan dess haft en statlig finansiering på 15 miljoner kronor per år. Sveriges 3R-center ses i dag som en välfungerande och självklar aktör för att se till att Sverige aktivt arbetar långsiktigt med de tre R:en. Att inte se till att centret har fortsatt finansiering

riskerar att Sveriges arbete kring dessa frågor stagnerar och att sex år av framgångsrikt arbete blir en pappers-produkt i ett arkiv.

Att så snart som möjligt ersätta antalet djurförsök i Sverige är inte bara viktigt av etiska och lagstadgade skäl, utan även för en förbättrad vetenskaplig kvalitet. Att utveckla djurfria forsknings-metoder kan leda till säkrare forsknings-resultat och därmed säkra människors hälsa. Andra åtgärder, som syftar till att öka försöks-djurens välfärd, kommer att minska försöks-djurens stress vilket också har visat sig leda till bättre forsknings-resultat. Att inte finansiera Sveriges 3R-center kommer otvivelaktigt leda till sämre djurväl-färd och sämre forsknings-resultat, vilket gör att Sverige kan förlora sin topplacering inom både djurväl-färd och som forsknings-nation.

Vi uppmanar regeringen att göra om och göra rätt: se till att Sveriges 3R-center har en fortsatt finansiering. Allt annat är ett svek både gentemot försöks-djuren och forskningen.

Åsa Hagelstedt, generalsekreterare, Djurskyddet Sverige
Emma Brunberg, Agr. Dr., sakkunnig, Djurskyddet Sverige
Johan Beck-Friis, leg veterinär, Djurskyddet Sverige